Регіональне управління та місцеве самоврядування

УДК 339.92 (477–192.7)

Бліщук Катерина Михайлівна
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного врядування
Національний університет «Львівська політехніка»
Blishchuk Kateryna
Candidate of Economic Sciences, Docent, Associate Professor of the
Department of Regional and Local Development
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-8154-6608

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ
FEATURES OF STATE REGULATION OF CROSS-BORDER COOPERATION: REGIONAL ASPECT

Анотація. *Вступ. В умовах європейської інтеграції України істотно зростає значення ефективного державного регулювання транскордонного співробітництва. Водночас практика реалізації транскордонних ініціатив в Україні свідчить про наявність низки системних проблем, пов'язаних із фрагментарністю нормативно-правової бази, недостатньою узгодженістю повноважень між центральними та регіональними органами влади, обмеженістю фінансових ресурсів і низьким рівнем інституційної спроможності суб'єктів транскордонного співробітництва. Особливо гостро ці проблеми проявляються на регіональному рівні, де органи місцевого самоврядування та регіональні адміністрації часто стикаються з труднощами в координації дій із*

закордонними партнерами та адаптації національної політики до специфіки прикордонних територій. У цих умовах актуалізується потреба в науковому осмисленні особливостей державного регулювання транскордонного співробітництва з урахуванням регіонального виміру.

Мета. Мета статті полягає у вивченні особливостей державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні, аналізі проблем, що існують у цій сфері, та обґрунтуванні перспектив розвитку транскордонної співпраці із врахуванням дії воєнного стану в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення, що регламентує процеси транскордонного співробітництва; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері транскордонного співробітництва на регіональному рівні.

В процесі здійснення дослідження було використано наукові методи: системний аналіз (для комплексного розгляду взаємозв'язків між державними органами, регіональними структурами та міжнародними партнерами у сфері транскордонного співробітництва), аналіз нормативно-правових актів і програм (для виявлення основних проблем та напрямів вдосконалення державного регулювання транскордонного співробітництва), емпіричний метод (для визначення ефективності реалізації транскордонних проєктів, зокрема в умовах воєнного стану та для визначення ключових проблем, бар'єрів і перспектив розвитку транскордонного співробітництва на регіональному рівні) та метод логічного узагальнення результатів (формулювання висновків).

Результати. Визначено, що державне регулювання транскордонного співробітництва в Україні ґрунтується на поєднанні нормативно-правових, інституційних та фінансово-економічних механізмів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку прикордонних регіонів та

інтеграцію їх у європейський соціально-економічний простір. Зазначено, що державне регулювання транскордонного співробітництва в Україні базується на комплексі національних та міжнародних нормативно-правових актів, що визначають правові, фінансові та організаційні умови реалізації спільних програм та проєктів. Встановлено, що на регіональному рівні державне регулювання транскордонного співробітництва реалізується через діяльність обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, які виступають безпосередніми ініціаторами та виконавцями транскордонних програм. Підкреслено, що в умовах воєнного стану транскордонне співробітництво набуває особливого значення як інструмент підтримки регіональної стійкості та соціально-економічної адаптації прикордонних територій.

Проаналізовано проблеми державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні. Обґрунтовано перспективи розвитку державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні із врахуванням його особливостей та проблем, які існують на даний час у цій сфері. Наголошено на тому, що регіональний аспект транскордонного співробітництва потребує комплексного підходу, який поєднує стратегічне планування, участь громад у прийнятті рішень та ефективне використання фінансових, інституційних і людських ресурсів.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на удосконаленні механізмів державного регулювання транскордонного співробітництва, зокрема на розробці ефективних моделей координації між центральними та регіональними органами влади.

Ключові слова: *транскордонне співробітництво, регіональний рівень, державне регулювання, єврорегіони, нормативне забезпечення, воєнний стан.*

Summary. *Introduction. In the context of Ukraine's European integration, the importance of effective state regulation of cross-border cooperation is significantly increasing. At the same time, the practice of implementing cross-border initiatives in Ukraine indicates the presence of a number of systemic problems related to the fragmentation of the regulatory framework, insufficient coordination of powers between central and regional authorities, limited financial resources and a low level of institutional capacity of cross-border cooperation entities. These problems are especially acute at the regional level, where local governments and regional administrations often face difficulties in coordinating actions with foreign partners and adapting national policy to the specifics of border territories. In these conditions, the need for a scientific understanding of the features of state regulation of cross-border cooperation, taking into account the regional dimension, is becoming more urgent.*

Purpose. The purpose of the article is to study the features of state regulation of cross-border cooperation at the regional level, analyze the problems that exist in this area, and substantiate the prospects for the development of cross-border cooperation taking into account the effects of martial law in Ukraine.

Materials and methods. The materials of the study are: 1) regulatory and legal support regulating the processes of cross-border cooperation; 2) works of domestic and foreign authors conducting their scientific and practical research in the field of cross-border cooperation at the regional level.

In the process of conducting the study, scientific methods were used: system analysis (for a comprehensive consideration of the relationships between state bodies, regional structures and international partners in the field of cross-border cooperation), analysis of regulatory and legal acts and programs (to identify the main problems and areas for improving state regulation of cross-border cooperation), empirical method (to determine the effectiveness of the implementation of cross-border projects, in particular under martial law and to

identify key problems, barriers and prospects for the development of cross-border cooperation at the regional level) and the method of logical generalization of results (formulation of conclusions).

Results. It is determined that state regulation of cross-border cooperation in Ukraine is based on a combination of regulatory, institutional and financial and economic mechanisms aimed at ensuring the sustainable development of border regions and their integration into the European socio-economic space. It is noted that state regulation of cross-border cooperation in Ukraine is based on a set of national and international regulatory legal acts that determine the legal, financial and organizational conditions for the implementation of joint programs and projects. It is established that at the regional level, state regulation of cross-border cooperation is implemented through the activities of regional state administrations and local self-government bodies, which act as direct initiators and implementers of cross-border programs. It is emphasized that in conditions of martial law, cross-border cooperation acquires special importance as a tool for supporting regional stability and socio-economic adaptation of border territories.

The problems of state regulation of cross-border cooperation at the regional level are analyzed. The prospects for the development of state regulation of cross-border cooperation at the regional level are substantiated, taking into account its features and the problems that currently exist in this area. It is emphasized that the regional aspect of cross-border cooperation requires a comprehensive approach that combines strategic planning, community participation in decision-making, and the effective use of financial, institutional, and human resources.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus on improving the mechanisms of state regulation of cross-border cooperation, in particular, on the development of effective models of coordination between central and regional authorities.

Key words: *cross-border cooperation, regional level, state regulation, Euroregions, regulatory support, martial law.*

Постановка проблеми. Транскордонне співробітництво є важливим інструментом соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів, сприяючи активізації міжрегіональних зв'язків, залученню інвестицій, розвитку інфраструктури та підвищенню конкурентоспроможності територій. В умовах європейської інтеграції України та поглиблення міждержавної взаємодії значення ефективного державного регулювання транскордонного співробітництва істотно зростає, оскільки саме воно визначає інституційні, правові та фінансові умови реалізації спільних проєктів на регіональному рівні.

Водночас практика реалізації транскордонних ініціатив в Україні свідчить про наявність низки системних проблем, пов'язаних із фрагментарністю нормативно-правової бази, недостатньою узгодженістю повноважень між центральними та регіональними органами влади, обмеженістю фінансових ресурсів і низьким рівнем інституційної спроможності суб'єктів транскордонного співробітництва. Особливо гостро ці проблеми проявляються на регіональному рівні, де органи місцевого самоврядування та регіональні адміністрації часто стикаються з труднощами в координації дій із закордонними партнерами та адаптації національної політики до специфіки прикордонних територій.

Додаткових викликів державному регулюванню транскордонного співробітництва надають сучасні безпекові ризики, асиметрія соціально-економічного розвитку суміжних регіонів, а також необхідність узгодження національних пріоритетів із європейськими підходами до регіональної політики. У цих умовах актуалізується потреба в науковому осмисленні особливостей державного регулювання транскордонного співробітництва з урахуванням регіонального виміру, що обумовлює

необхідність розроблення більш гнучких, узгоджених та результативних механізмів публічного управління у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання транскордонного співробітництва обговорюється у працях багатьох науковців. Зокрема, варто згадати таких дослідників як Бєлов Д. [1], Білак О. [2], Варналій З. [3], Гончарук В. [1], Горностай Н. [4], Гунько Л. [6], Захарова О. [5], Михальченкова О. [4], Олдак Л. [6], Пархоменко В. [7], Шевкун А. [6]

У своїх публікаціях вони вивчають теоретико-правові засади здійснення транскордонного співробітництва, аналізують стан та особливості розвитку транскордонного співробітництва в Україні та участь України у функціонуванні єврорегіонів, обґрунтовують проблеми та перспективи транскордонного співробітництва в Україні. Окремий акцент ставиться на транскордонне співробітництво регіонів в умовах міжнародної економічної інтеграції державне регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні та європейське об'єднання територіального співробітництва в Україні в умовах євроінтеграції.

Разом з тим, в умовах сучасних викликів розвиток транскордонного співробітництва набуває особливого значення, зважаючи на євроінтеграційні прагнення України та дію воєнного стану на її території. Це потребує глибоких наукових досліджень, що зумовило вибір напряму даного дослідження.

Мета статті полягає у вивченні особливостей державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні, аналізі проблем, що існують у цій сфері, та обґрунтуванні перспектив розвитку транскордонної співпраці із врахуванням дії воєнного стану в Україні.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) нормативно-правове забезпечення, що регламентує процеси транскордонного співробітництва, зокрема закони, постанови Кабінету Міністрів та регіональні програми розвитку; 2) праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що провадять свої науково-практичні дослідження у сфері транскордонного співробітництва на регіональному рівні, децентралізації та функціонування єврорегіонів. Особлива увага приділялася впливу воєнного стану на функціонування прикордонних територій.

В процесі здійснення дослідження було використано наступні наукові методи: системний аналіз (для комплексного розгляду взаємозв'язків між державними органами, регіональними структурами та міжнародними партнерами у сфері транскордонного співробітництва), аналіз нормативно-правових актів і програм (для виявлення основних проблем та напрямів вдосконалення державного регулювання транскордонного співробітництва). Додатково використовувалися емпіричний метод (для визначення ефективності реалізації транскордонних проєктів, зокрема в умовах воєнного стану та для визначення ключових проблем, бар'єрів і перспектив розвитку транскордонного співробітництва на регіональному рівні) та метод логічного узагальнення результатів (формулювання висновків). Комплексне застосування цих методів дозволило визначити особливості регулювання транскордонного співробітництва на прикордонних територіях; виявити проблемні аспекти та бар'єри реалізації програм; сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення державного регулювання з урахуванням воєнного стану та потреб регіонів.

Виклад основного матеріалу. Державне регулювання транскордонного співробітництва в Україні ґрунтується на поєднанні нормативно-правових, інституційних та фінансово-економічних механізмів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку прикордонних

регіонів та інтеграцію їх у європейський соціально-економічний простір. Ключовим елементом такого регулювання є формування правових умов для здійснення спільних ініціатив між суб'єктами публічної влади, бізнесом та громадськими організаціями суміжних держав, що визначає можливості реалізації регіональних проєктів розвитку.

Так, державне регулювання транскордонного співробітництва в Україні базується на комплексі національних та міжнародних нормативно-правових актів, що визначають правові, фінансові та організаційні умови реалізації спільних програм та проєктів. До основних нормативних документів належать:

1. Конституція України (1996 р.), яка визначає засади зовнішньої політики та принципи міжнародної співпраці, у тому числі на регіональному рівні.

2. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (1997 р., редакція 2020 р.), що регламентує повноваження органів місцевого самоврядування щодо реалізації транскордонних ініціатив, укладання міжнародних договорів та участі у спільних проєктах.

3. Закони і акти, що регулюють воєнний стан, зокрема Закон України «Про правовий режим воєнного стану» (2015 р.). Норми цих актів встановлюють особливі умови для організації транскордонного співробітництва та безпеки прикордонних територій під час воєнних загроз.

4. Міжнародні та європейські документи, тобто угоди про транскордонне співробітництво з суміжними державами, інструменти територіального співробітництва ЄС (Interreg, ENI CBC), директиви та рекомендації Ради Європи щодо регіональної політики і розвитку прикордонних територій.

Діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування в сфері транскордонного співробітництва повинна відповідати вимогам

національного законодавства та міжнародних угод, забезпечувати безпеку прикордонних регіонів, сприяти ефективній координації між центральними та регіональними структурами, а також враховувати обмеження та особливості воєнного стану.

На регіональному рівні державне регулювання транскордонного співробітництва реалізується через діяльність обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, які виступають безпосередніми ініціаторами та виконавцями транскордонних програм. Важливу роль у цьому процесі відіграють єврорегіони, об'єднання територіальних громад, агенції регіонального розвитку та інші інституційні структури, що забезпечують координацію дій між українськими та іноземними партнерами. Водночас ефективність функціонування цих інституцій значною мірою залежить від рівня їх організаційної спроможності, кадрового забезпечення та доступу до фінансових ресурсів.

Державне регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні характеризується поєднанням централізованих управлінських рішень і децентралізованих ініціатив органів місцевого самоврядування. Особливістю цього процесу є багаторівневий характер управління, що передбачає взаємодію центральних органів виконавчої влади, регіональних адміністрацій, територіальних громад та інституцій транскордонної співпраці, зокрема єврорегіонів і спільних координаційних органів.

Важливою рисою регіонального аспекту транскордонного співробітництва є залежність результативності співробітництва від соціально-економічних, інфраструктурних і інституційних особливостей прикордонних територій. Регіони з розвиненою транспортною мережею, активним громадянським суспільством та досвідом участі в міжнародних програмах демонструють вищий рівень залученості до транскордонних

проєктів. Водночас регіональний рівень виступає ключовим майданчиком адаптації загальнодержавної політики до локальних потреб та можливостей прикордонних громад.

Практичним прикладом ефективної реалізації транскордонного співробітництва є діяльність Карпатського єврорегіону, в межах якого реалізуються проєкти розвитку туристичної інфраструктури, екологічної безпеки та культурного обміну між регіонами України, Польщі, Словаччини та Угорщини. Іншим прикладом є транскордонні ініціативи прикордонних громад Волинської та Львівської областей у співпраці з регіонами Польщі, спрямовані на модернізацію пунктів пропуску, розвиток логістики та підтримку малого бізнесу. У сучасних умовах дедалі більшого значення набувають спільні гуманітарні та відновлювальні проєкти, що реалізуються за підтримки міжнародних донорів.

В умовах воєнного стану транскордонне співробітництво набуває особливого значення як інструмент підтримки регіональної стійкості та соціально-економічної адаптації прикордонних територій. Державне регулювання у цей період має поєднувати реалізацію довгострокових програм розвитку із терміновими заходами з безпеки, гуманітарної допомоги та відновлення інфраструктури. Регіональні органи влади та територіальні громади зобов'язані оперативно реагувати на виклики воєнного часу, забезпечувати координацію з центральними органами влади та міжнародними партнерами, а також підтримувати економічну активність населення через спеціальні програми транскордонної співпраці.

Слід зазначити, що попри наявність нормативно-правових засад та інституційної інфраструктури в Україні державне регулювання транскордонного співробітництва супроводжується низкою проблем, основні з яких показані в табл. 1.

Таблиця 1

Проблеми державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні

Проблеми	Їх пояснення
Недостатня узгодженість законодавства	Ускладнення реалізації спільних проєктів
Обмежені фінансові ресурси регіонів	Низький рівень співфінансування програм ЄС
Кадрові та інституційні обмеження	Дефіцит фахівців з проєктного менеджменту
Недостатній рівень координації між суб'єктами транскордонного співробітництва	Розпорошення ресурсів, дублювання проєктів і зниження їх ефективності
Відмінності адміністративних процедур та управлінських практик суміжних держав	Ускладнення погодження проєктів, збільшення строків їх реалізації
Низький рівень інформаційної та аналітичної підтримки прийняття рішень	Обмежене використання даних для оцінки результативності транскордонних ініціатив

Джерело: узагальнено на основі [8]

Однією з ключових проблем у досліджуваній сфері є фрагментарність та недостатня узгодженість законодавства, що ускладнює реалізацію спільних проєктів і призводить до дублювання функцій між різними рівнями влади. Додатковими бар'єрами є недостатній рівень проєктного менеджменту на місцях, кадровий дефіцит та складність адміністративних процедур.

Суттєвою проблемою залишається обмеженість фінансових ресурсів регіонів, зокрема нестача коштів на співфінансування міжнародних програм. Це знижує конкурентоспроможність українських регіонів у порівнянні з партнерами з країн ЄС. Адже фінансове забезпечення транскордонного співробітництва на регіональному рівні здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також програм Європейського Союзу, зокрема інструментів територіального співробітництва. Проте обмеженість співфінансування з боку місцевих бюджетів і складність процедур підготовки проєктної документації нерідко знижують рівень участі регіонів у міжнародних

програмах. Це зумовлює необхідність удосконалення механізмів бюджетної підтримки та підвищення проєктної компетентності органів місцевого самоврядування.

Окремої уваги потребують безпекові виклики, пов'язані з воєнним станом, які обмежують можливості співпраці з окремими прикордонними регіонами та потребують переорієнтації транскордонного співробітництва на напрями гуманітарної допомоги, логістики та відновлення інфраструктури. Зокрема, до проблем, пов'язаних з воєнним станом в Україні, варто віднести:

- ускладнення координації та реалізації спільних транскордонних проєктів через обмеження пересування та безпекові ризики;
- зниження інвестиційної привабливості прикордонних регіонів через невизначеність і ризики, пов'язані з воєнним станом;
- перерозподіл ресурсів із довгострокових програм розвитку на термінові гуманітарні та оборонні потреби, що знижує ефективність стандартних механізмів транскордонної співпраці.

Отже, враховуючи особливості державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні та проблеми, які існують на даний час у цій сфері, представимо пропозиції його розвитку в Україні з врахуванням дії воєнного стану (рис. 1).

Зважаючи на пропозиції, представлені на рис. 1, в першу чергу варто звернути увагу на адаптацію державного регулювання транскордонного співробітництва до умов воєнного стану із введенням гнучких процедур реалізації проєктів та швидкого реагування на надзвичайні ситуації. Також потрібно розширювати напрями транскордонної співпраці на гуманітарні, логістичні та відновлювальні проєкти, зокрема за підтримки міжнародних донорів та програм ЄС. Важливим напрямом є підвищення ролі цифрових платформ та онлайн-інструментів для координації транскордонного

співробітництва, моніторингу ресурсів і ефективного прийняття управлінських рішень у складних безпекових умовах.

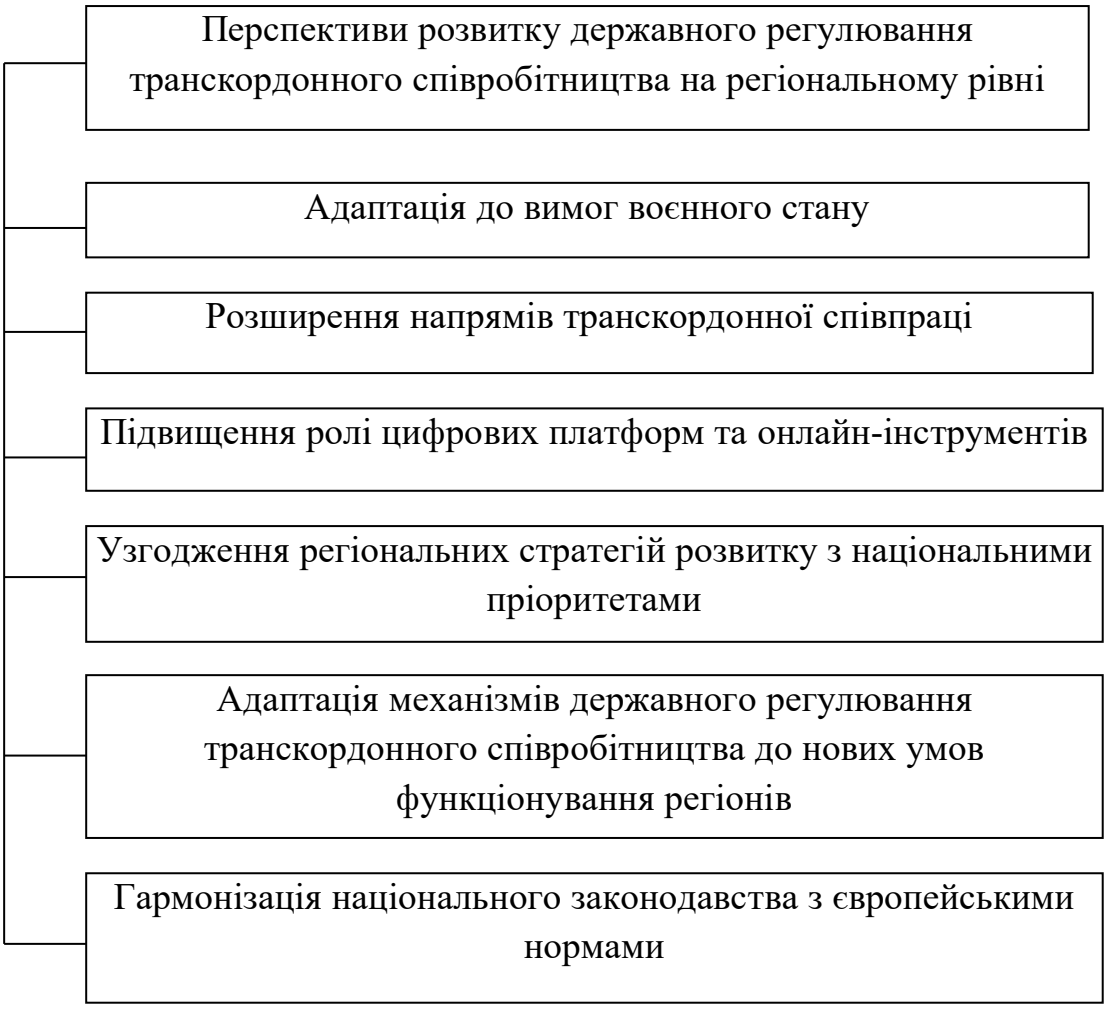

Рис. 1. Перспективи розвитку державного регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні

Джерело: розробка автора

Суттєвим чинником підвищення ефективності державного регулювання транскордонного співробітництва є узгодження регіональних стратегій розвитку з національними пріоритетами та програмними документами у сфері регіональної політики. Інтеграція транскордонного виміру у стратегії розвитку регіонів сприяє формуванню комплексного підходу до використання потенціалу прикордонних територій, зокрема в

частині розвитку транспортної, логістичної та соціальної інфраструктури, підтримки підприємництва та підвищення рівня зайнятості населення.

В умовах сучасних безпекових викликів та повоєнного відновлення особливого значення набуває адаптація механізмів державного регулювання транскордонного співробітництва до нових умов функціонування регіонів. Посилення ролі регіонального рівня у формуванні та реалізації політики транскордонного співробітництва, розширення інструментів міжмуніципального співробітництва, а також цифровізація управлінських процесів створюють передумови для підвищення гнучкості та результативності державного впливу на розвиток транскордонних зв'язків.

Перспективи розвитку державного регулювання транскордонного співробітництва також пов'язані з поглибленням децентралізації та розширенням повноважень регіонів у сфері міжнародної співпраці. Посилення ролі територіальних громад у формуванні та реалізації транскордонних ініціатив сприятиме підвищенню їх фінансової та інституційної спроможності.

Важливим напрямом розвитку державного регулювання транскордонного співробітництва є гармонізація національного законодавства з європейськими нормами, а також активніше використання інструментів програм ЄС (Interreg, ENI CBC, NDICI). Перспективним є впровадження цифрових платформ управління проєктами транскордонного співробітництва, розвиток міжмуніципального співробітництва та орієнтація на спільні проєкти у сферах відновлення інфраструктури, екології, охорони здоров'я й зайнятості.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, державне регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні має багаторівневу структуру та поєднує централізовані рішення держави з децентралізованими ініціативами територіальних громад. Його

ефективність значною мірою залежить від інституційної спроможності регіональних органів влади, рівня координації з центральними структурами та активності місцевого населення. Основними проблемами регулювання транскордонного співробітництва в сучасних умовах є фрагментарність законодавчої бази, обмежені фінансові та кадрові ресурси регіонів, низький рівень проєктної компетентності, а також складність узгодження процедур із суміжними державами. Ці чинники обмежують результативність реалізації спільних проєктів і знижують конкурентоспроможність прикордонних територій.

Розвиток транскордонного співробітництва тісно пов'язаний з поглибленням децентралізації в країні, розширенням повноважень місцевих органів влади, цифровізацією управлінських процесів, гармонізацією національного законодавства з європейськими нормами та активним використанням міжнародних програм співпраці. Особливе значення має орієнтація на відновлення інфраструктури, підтримку соціально вразливих груп та розвиток економічного потенціалу прикордонних регіонів. В той же час регіональний аспект транскордонного співробітництва потребує комплексного підходу, який поєднує стратегічне планування, участь громад у прийнятті рішень та ефективне використання фінансових, інституційних і людських ресурсів.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на удосконаленні механізмів державного регулювання транскордонного співробітництва, зокрема на розробці ефективних моделей координації між центральними та регіональними органами влади.

Література

1. Бєлов Д.М., Гончарук В.В. Теоретико-правові засади здійснення транскордонного співробітництва: окремі аспекти. *Науковий вісник*

Ужгородського національного університету. Серія Право. 2021. Вип. 68. С. 131-137.

2. Білак О.П. Європейське об'єднання територіального співробітництва в Україні в умовах євроінтеграції. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 2, Вип. 1. С. 180-185.

3. Варналій З.С. Транскордонне співробітництво регіонів в умовах міжнародної економічної інтеграції. *Економіка України*. 2020. № 2. С.78-85.

4. Горностай Н.І., Михальченкова О.Є. Стан та особливості розвитку транскордонного співробітництва в Україні. *Наука. Технології. Інновації*. 2023. № 2. С. 20-25

5. Захарова О. В. Участь України у функціонуванні єврорегіонів. *Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки.* 2022. Вип. 64. С. 75-87.

6. Олдак, Л., Гунько Л., Шевкун А. Державне регулювання транскордонного співробітництва на регіональному рівні. *Ефективність державного управління.* 2023. № 66. С. 127-137. DOI: https://doi.org/10.33990/2070-4011.66.2021.233467

7. Пархоменко В.В. Проблеми та перспективи транскордонного співробітництва в Україні. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 4. С. 77-85.

8. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2021–2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2021 р. 408-2021-п. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#n110 (дата звернення: 25.01.2026).

References

1. Byelov, D.M., Honcharuk, V.V. (2021). Teretyko-pravovi zasady zdiysnennya transkordonnoho spivrobitnytstva: okremi aspekty [Legal and ethical principles of cross-border cooperation: some aspects]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya Pravo*. Vyp. 68. Pp. 131–137 [in Ukrainian].

2. Bilak. O.P. (2020). Yevropeys′ke ob″yednannya terytorial′noho spivrobitnytstva v Ukrayini v umovakh yevrointehratsiyi [European Association of Territorial Cooperation in Ukraine in the Context of European Integration]. *Visegrad Journal on Human Rights*. № 2. Vyp. 1. Pp. 180–185 [in Ukrainian].

3. Varnaliy, Z.S. (2020). Transkordonne spivrobitnytstvo rehioniv v umovakh mizhnarodnoyi ekonomichnoyi intehratsiyi [Cross-border cooperation of regions in the context of international economic integration]. *Ekonomika Ukrayiny*. № 2. Pp. 78–85 [in Ukrainian].

4. Hornostay, N.I., Mykhal′chenkova, O.YE. (2023). Stan ta osoblyvosti rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva v Ukrayini [State and features of the development of cross-border cooperation in Ukraine]. *Nauka. Tekhnolohiyi. Innovatsiyi*. № 2. Pp. 20-25 [in Ukrainian].

5. Zakharova, O.V. (2022). Uchast Ukrayiny u funktsionuvanni yevrorehioniv [Participation of Ukraine in the functioning of euroregions]. *Zbirnyk naukovykh prats' CHDTU. Seriya: Ekonomichni nauky*. Vyp. 64. Pp. 75–87 [in Ukrainian].

6. Oldak, L., Hun′ko L., Shevkun A. (2023). Derzhavne rehulyuvannya transkordonnoho spivrobitnytstva na rehional′nomu rivni [State regulation of cross-border cooperation at the regional level]. *Efektyvnist' derzhavnoho upravlinnya*. № 66. Pp. 127–137. https://doi.org/10.33990/2070-4011.66.2021.233467 [in Ukrainian].

7. Parkhomenko, V.V. (2020). Problemy ta perspektyvy transkordonnoho spivrobitnytstva v Ukrayini. [Problems and prospects of cross-

border cooperation in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu*. № 4. Pp. 77–85 [in Ukrainian].

8. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva na 2021–2027 roky: Postanova KMU vid 14.04.2021 r. №. 408 [Approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation: Directive of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 14.04.2021 №. 408]. URL: https://zakon.rada.gov. ua/laws/show/408-2021-п [in Ukrainian].